

**EXPUNERE DE MOTIVE LA PROIECTELE DE DECIZII PRIVIND
DESEMNAREA SOCIETĂȚII COMERCIALE „ROMTELECOM” – S.A. CA FIIND
OPERATOR CU PUTERE SEMNIFICATIVĂ PE PIAȚA FURNIZĂRII
SERVICIILOR DE LINII ÎNCHIRIATE–SEGMENTE TERMINALE ȘI CEA A
FURNIZĂRII ACCESULUI NECONDIȚIONAT, TOTAL SAU PARTAJAT, LA
BUCLA LOCALĂ CONSTITUITĂ DINTR-O PERECHE DE FIRE METALICE
TORSADATE, ÎN SCOPUL FURNIZĂRII DE SERVICII DE COMUNICAȚII
ELECTRONICE ÎN BANDĂ LARGĂ ȘI DE SERVICII DE TELEFONIE
DESTINATE PUBLICULUI LA PUNCTE FIXE.**

I. Piețele furnizării accesului la bucla locală

Prin acțiunea sa pe piața comunicațiilor electronice din România, Autoritatea Națională de Reglementare în Comunicații, denumită în continuare *ANRC*, urmărește să asigure maximizarea beneficiilor obținute de utilizatori, asigurându-le posibilitatea de a alege cea mai bună ofertă de servicii de comunicații electronice din punct de vedere al calității, diversității și prețului. Modalitatea de a realiza acest obiectiv constă în promovarea concurenței în domeniu, asigurând condițiile necesare pentru ca piața să poată răspunde nevoilor utilizatorilor.

Având în vedere că, în ultimii ani, cererea pentru serviciile de acces la Internet în bandă largă și pentru servicii interactive de comunicații electronice a crescut considerabil, *ANRC* se concentrează asupra stimulării concurenței pe piața cu amănuntul a furnizării unor astfel de servicii; în acest sens, *ANRC* a identificat ca piețe relevante specifice, la nivel de gros, următoarele piețe:

- **piața furnizării accesului necon condiționat, total sau partajat, la bucla locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă și de servicii de telefonie destinate publicului la puncte fixe;**
- **piața furnizării accesului de tip «*bit stream*» la bucla locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate, fibră optică sau cablu coaxial și la bucla locală radio, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă.**

În analizarea situației concurențiale pe aceste piețe, se vor lua în considerare caracteristicile și evoluția cererii pe piața cu amănuntul corespunzătoare – *piața furnizării serviciilor de acces la Internet în bandă largă*. Astfel, creșterea utilizării Internetului pentru o multitudine de aplicații a condus la accelerarea creșterii pieței furnizării serviciilor de acces la Internet, oferite la locații fixe.

Piața cu amănuntul a furnizării serviciilor de acces la Internet este o piață nouă, aflată în plină dezvoltare. Începând cu anul 2001, au fost introduse noi tehnologii (xDSL, cablu coaxial) care au determinat creșterea calității serviciilor de acces la Internet, precum și intensificarea concurenței, fapt susținut și de scăderea

tarifelor pentru acces la Internet cu 40%¹, în medie, în februarie 2003, față de octombrie 2001.

După cum rezultă din datele primite de la operatori, numărul total de conexiuni dedicate pentru acces la Internet a crescut pe piața cu amănuntul de 3,65 ori, în timp ce numărul de conexiuni dedicate pentru acces la Internet în bandă largă a crescut de 21,8 de ori în anul 2002 față de anul 2001, ceea ce a condus la o creștere a ponderii acestora din urmă în totalul de conexiuni pentru acces la Internet de la 10,48%, în anul 2001, la 62,68%, în anul 2002 (Fig.1).

**Ponderea conexiunilor pentru acces la Internet în bandă largă în totalul conexiunilor pentru acces la Internet
(în anii 2001 și 2002)**

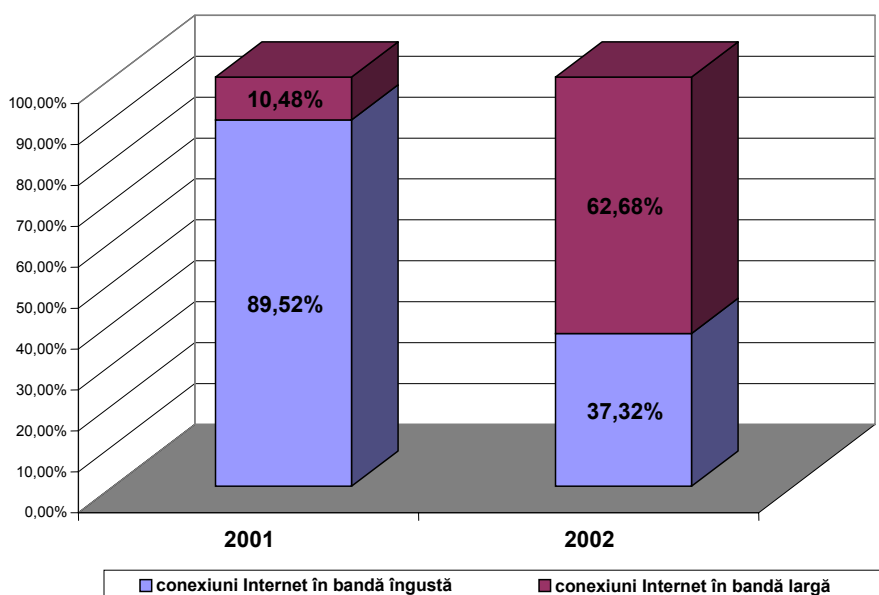

Fig. 1

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

Furnizarea serviciilor de comunicații electronice în bandă largă utilizatorilor finali depinde de existența unui canal de comunicații la nivelul rețelei de acces, capabil să transmită date bidirecțional și la viteze de transfer corespunzătoare.

Pentru a fi considerat un furnizor potențial pe piețele de gros analizate, un operator trebuie să dețină o rețea de acces, folosind ca suport fire metalice torsadate, cablu coaxial, fibră optică sau unde radio; în cazul în care va fi echipată și configurată corespunzător, rețeaua va fi capabilă să ofere servicii de comunicații electronice în bandă largă.

¹ Sursa: Analiza comparativă a tarifelor de acces la Internet practicate de operatori.

În urma analizării datelor primite de la operatori, a rezultat faptul că, din totalul de 387 chestionare prelucrate, 63% dețin o rețea de acces, putând fi considerați, în sens larg, potențiali furnizori pe piețele analizate (Fig.2).

Gf.1 Ponderea furnizorilor care dețin rețea de acces în total furnizori chestionați

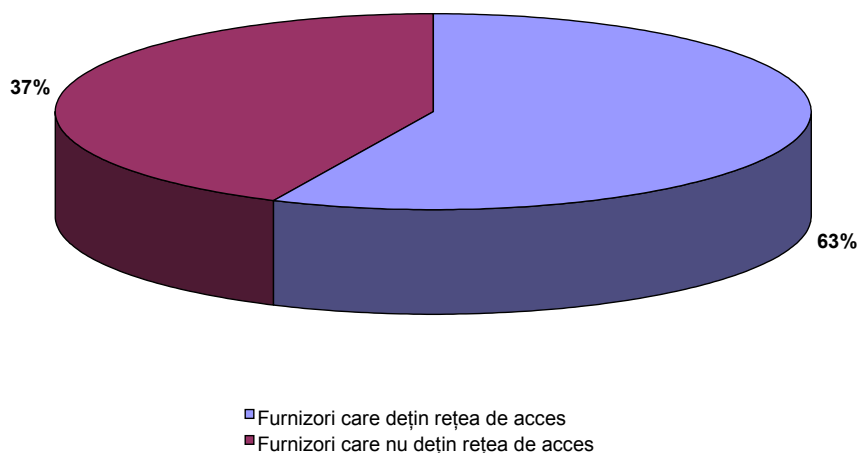

Fig.2

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Cotele de piață, în funcție de numărul de conexiuni de acces, ale principalilor operatori de rețele de comunicații electronice sunt prezentate în Fig.3. Astfel, S.C. „Romtelecom” – S.A. deține cea mai mare cotă de piață (64,29%), fiind urmat de S.C. „Astral Telecom” – S.A., cu 9,32%, și grupul „Romania Cable Systems - Romania Data Systems” cu 9,21% din numărul total de conexiuni de acces la utilizatorul final. Pornind de la datele prezentate, ANRC a analizat măsura în care S.C. „Romtelecom” – S.A. are putere semnificativă pe piețele relevante specifice menționate mai sus.

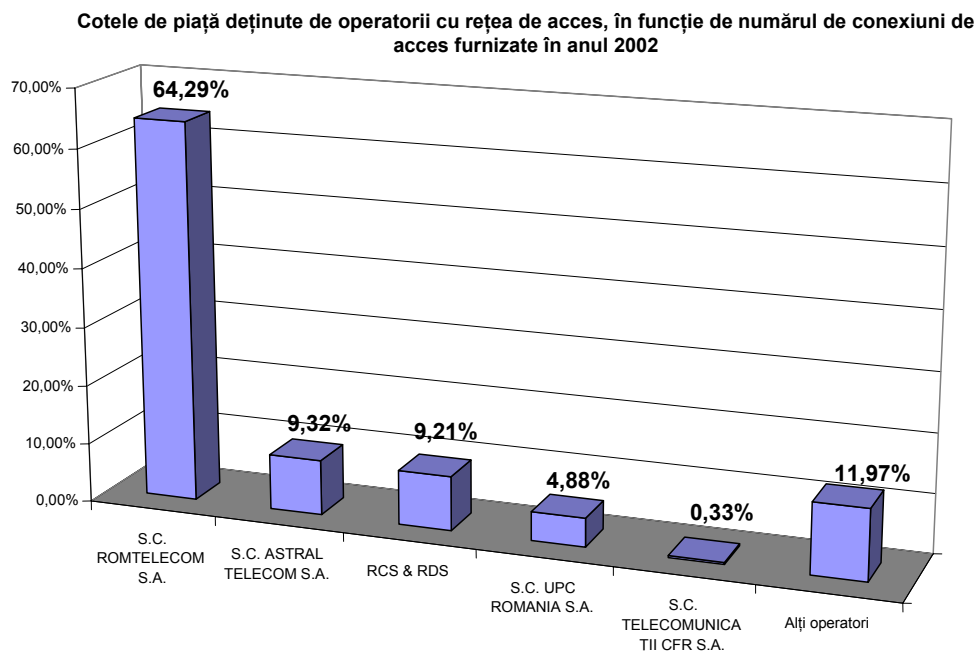

Fig.3

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

1. Piața furnizării accesului necondiționat, total sau partajat, la bucla locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă și de servicii de telefonie destinate publicului la puncte fixe

Pentru a analiza situația concurențială pe piața identificată și a determina eventualii furnizori cu putere semnificativă pe piață, *ANRC* a luat în considerare următoarele criterii:

- cotele de piață ale furnizorilor care dețin o rețea de acces și stabilitatea acestora în timp;
- gradul de integrare pe verticală a furnizorilor;
- numărul concurenților care acționează pe piață;
- controlul asupra unei rețele greu de duplicat;
- economiile de scară și de scop.

În urma analizării informațiilor transmise *ANRC*, a rezultat faptul că, din totalul furnizorilor autorizați, 12 operatori dețin o rețea de acces din fire metalice torsadate, putând fi astfel considerați potențiali furnizori pe piața analizată. În scopul determinării puterii semnificative pe piață, au fost calculate cotele de piață ale acestor furnizori, în funcție de numărul de conexiuni din fire metalice torsadate (Fig.4).

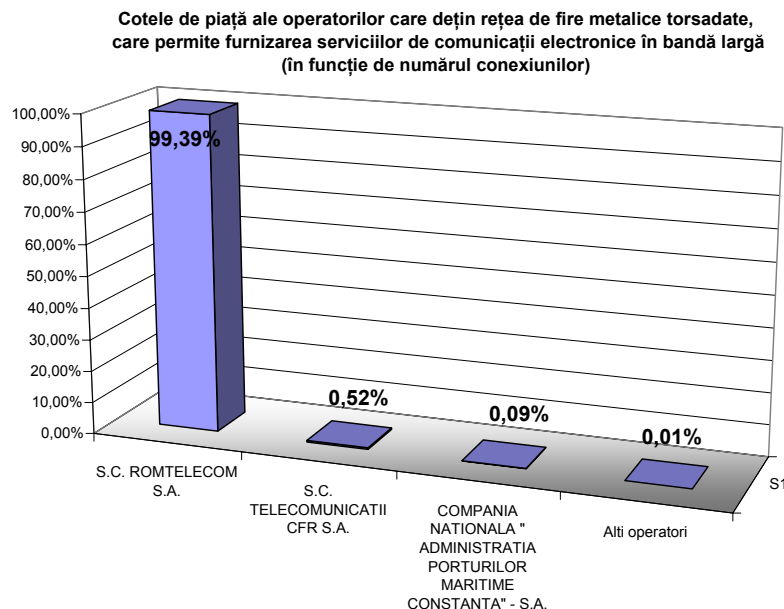

Fig.4

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Astfel, S.C. „Romtelecom” – S.A. deține cea mai mare cotă de piață, cu un procent de 99,39%, fiind urmată de S.C. „Telecomunicații CFR” – S.A., cu 0,52%, și Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța” – S.A., cu 0,09% din numărul total de conexiuni.

Cota mare de piață deținută de S.C. „Romtelecom” – S.A. se explică prin faptul că, până la 31.12.2002, aceasta a beneficiat de drepturi exclusive pentru construirea, operarea, modernizarea și întreținerea unei rețele publice de telefonie fixă.

Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime Constanța” – S.A. și S.C. „Telecomunicații CFR” – S.A. au utilizat rețeaua de acces în scopuri private, acoperind numai anumite zone și înregistrând astfel un număr mic de conexiuni. În consecință, acestea pot concura pe piața analizată numai în cazul în care există cereri în zona portului Constanța, respectiv din partea societăților comerciale rezultate în urma divizării SNCFR, pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice în bandă largă .

Pornind de la analiza cotelor de piață ale operatorilor care dețin o rețea de acces, conform Regulamentului privind efectuarea analizelor de piață și determinarea puterii semnificative pe piață, aprobat prin Decizia președintelui ANRC nr.137/2002, cota de piață, mai mare de 40%, deținută de S.C. „Romtelecom” – S.A. reprezintă un prim indiciu pe baza căruia aceasta poate fi identificată ca având putere semnificativă pe piața analizată.

Având în vedere nivelul cotei de piață a S.C. „Romtelecom” – S.A., este puțin probabil ca, pe termen scurt, în condițiile existenței unor bariere de intrare ridicate, aceasta să înregistreze scăderi semnificative. Așa cum se poate observa din graficele prezentate mai jos, intrarea pe piață a unor noi furnizori, precum și dezvoltarea rețelelor existente, sunt limitate de o serie de factori, precum mărimea semnificativă a investițiilor necesare, costurile mari nerecuperabile și timpul îndelungat de punere în funcțiune a unei rețele de acces pe suport de fire metalice torsadate. În concluzie, este de așteptat ca, în perioada imediat următoare, cota de piață deținută de S.C. „Romtelecom” – S.A. să rămână stabilă.

Perioada de timp (estimată de operatori) necesară construirii sau extinderii unei rețele de acces

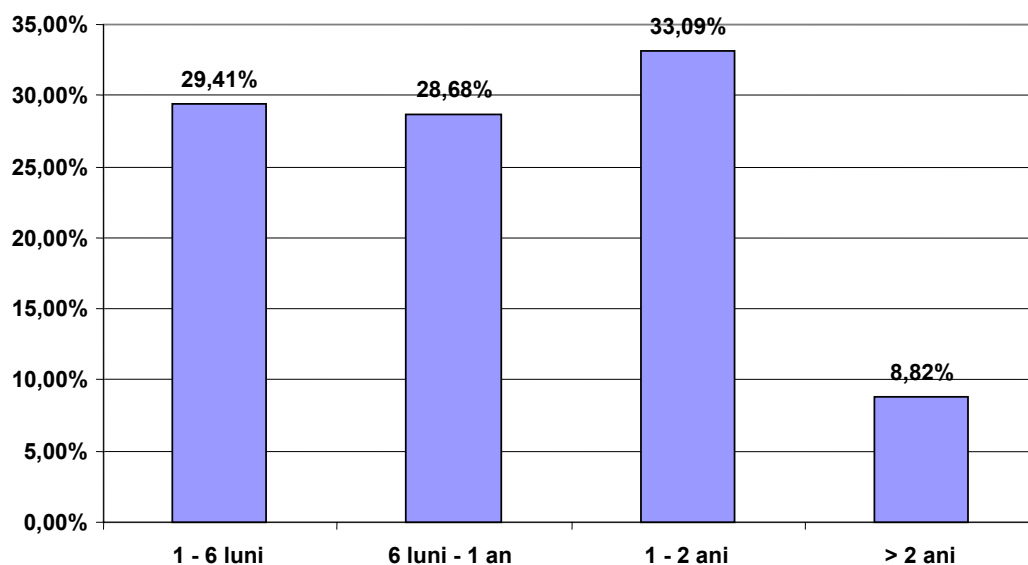

Fig.5

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

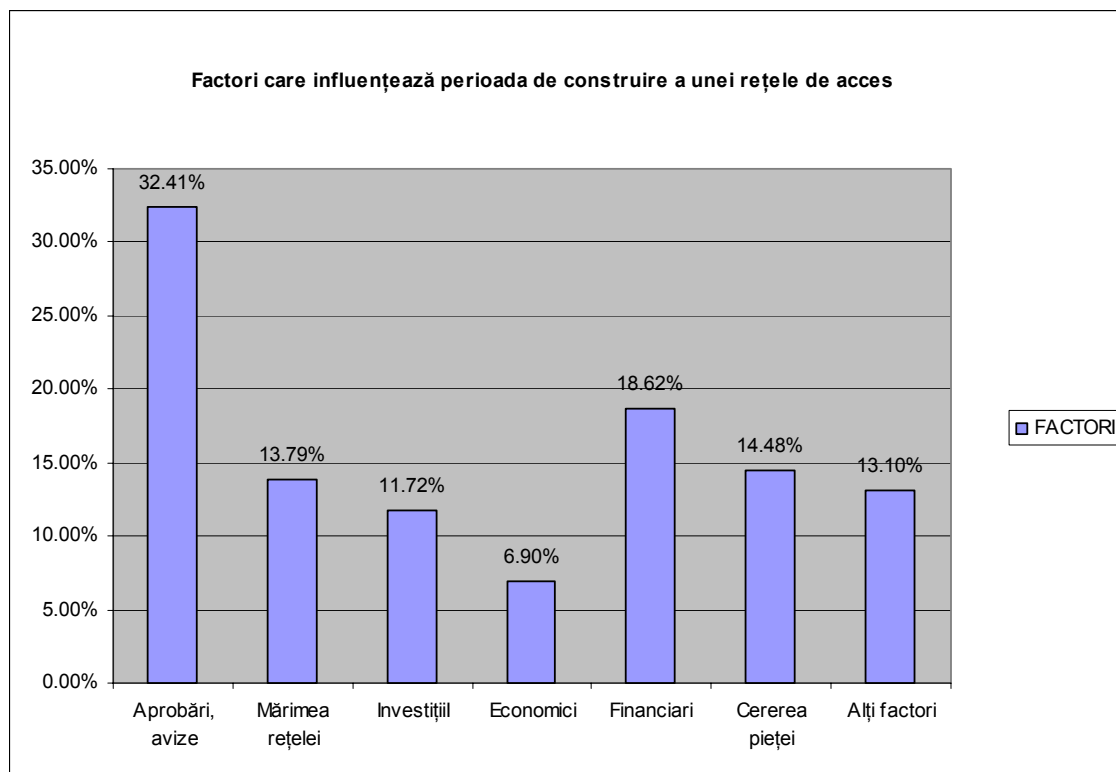

Fig.6

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

În evaluarea puterii semnificative a S.C. „Romtelecom” – S.A. pe piața analizată, se va lua în considerare și puterea pe piață a grupului din care face parte S.C. „Romtelecom” – S.A.. S.C. „Romtelecom” – S.A. nu oferă în mod direct servicii de acces la Internet în bandă largă pe piața cu amănuntul, însă pune la dispoziție rețeaua de acces, la nivel de gros, S.C. „ARtelecom” – S.A., societate comercială care aparține aceluiași grup, în scopul furnizării unor astfel de servicii. Astfel, gradul ridicat de integrare pe verticală a S.C. „Romtelecom” – S.A. reprezintă un avantaj competitiv important care, asociat cu controlul asupra unei rețele de acces greu de duplicat și cu economiile de scară și de scop, poate afecta negativ concurența pe piețele din aval.

Pe baza criteriilor de mai sus, ANRC desemnează S.C. „Romtelecom” – S.A. ca fiind operator cu putere semnificativă pe piața furnizării accesului necondiționat, total sau partajat, la bucla locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă și de servicii de telefonie destinate publicului la puncte fixe, pe baza următorilor factori:

- cota de piață mai mare de 40% (în prezent, 99,39%) și stabilitatea acesteia în timp;
- existența unor bariere ridicate la intrarea pe piață datorită costurilor mari înregistrate la construirea și dezvoltarea unei rețele de acces, precum și perioadei îndelungate necesare punerii în funcțiune a unei astfel de rețele;
- gradul ridicat de integrare pe verticală;
- controlul asupra rețelei de acces (bucă locală) din fire metalice torsadate, greu de duplicat;
- economiile de scară și de scop, reprezentând avantaje competitive ale S.C. „Romtelecom” – S.A. față de ceilalți furnizori prezenți pe piață.

2. Piața furnizării accesului de tip «*bit stream*» la buclă locală constituită dintr-o pereche de fire metalice torsadate, fibră optică sau cablu coaxial și la buclă locală radio, în scopul furnizării de servicii de comunicații electronice în bandă largă

Accesul de tip «*bit stream*» la buclă locală reprezintă un serviciu „suport” care, achiziționat la nivel de gros, va putea fi utilizat pentru a oferi servicii de comunicații electronice în bandă largă utilizatorilor finali. Accesul de tip «*bit stream*» la buclă locală presupune utilizarea de către unul sau mai mulți beneficiari a capacității disponibile a circuitului fizic care formează buclă locală sau subbucă locală, conform solicitării, prin exploatarea unei legături de acces echipate și configurate de către furnizorul acestei forme de acces. Avantajele oferite de acest tip de acces beneficiarilor sunt investițiile necesare scăzute, timpul redus de începere a furnizării serviciului de acces la Internet în bandă largă, precum și analizarea oportunității de a construi o rețea de acces în viitor.

Pentru a fi considerat un furnizor potențial pe piața de gros analizată, un operator trebuie să dețină o rețea de acces folosind ca suport fire metalice torsadate, fibră optică sau cablu coaxial, ori buclă locală radio. Rețeaua va fi capabilă să ofere servicii de acces de tip «*bit stream*» la buclă locală numai în cazul în care va fi echipată și configurată corespunzător.

Din cei 245 de operatori care dețin o rețea de acces (așa cum rezultă în urma analizei datelor rezultate din prelucrarea răspunsurilor la chestionare), 7% dețin rețele de acces pe suport de fire metalice torsadate, 76% dețin rețele de acces pe suport de cablu coaxial, 8% dețin rețele de acces pe suport de fibră optică, iar 25% dețin rețele de acces pe suport radio.² (Fig.7)

² Există operatori care dețin mai multe tipuri de rețele de acces.

Repartizarea operatorilor care dețin rețea de acces, în funcție de suportul utilizat, în anul 2002

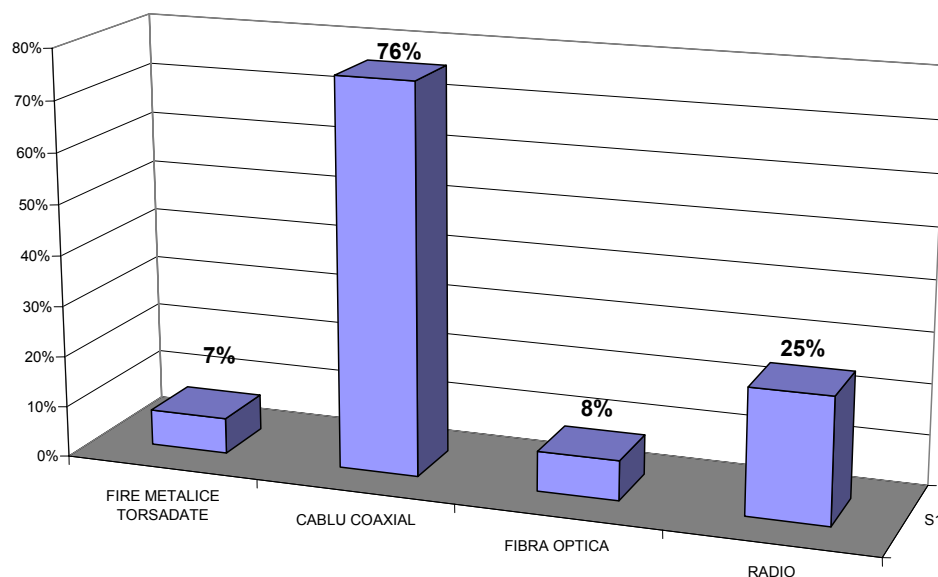
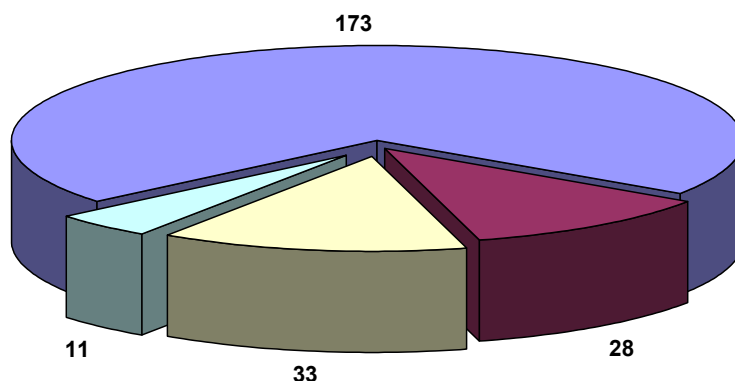

Fig.7

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Din numărul total al furnizorilor care dețin o rețea de acces, doar 72 au posibilitatea, din punct de vedere tehnic, de a furniza servicii de acces la Internet în bandă largă. Dintre aceștia din urmă, 44 de furnizori au oferit efectiv aceste servicii, 33 furnizându-le exclusiv utilizatorilor finali și 11 - atât utilizatorilor finali, cât și altor operatori. (Fig.8)

Situația participării pe piața furnizării serviciilor de comunicații electronice în bandă largă a furnizorilor cu rețea de acces

- Furnizori cu rețele de acces care nu permit furnizarea de servicii de comunicații în bandă largă
- Furnizori cu rețele de acces care permit furnizarea de servicii de comunicații în bandă largă, dar care nu au furnizat astfel de servicii
- Furnizori cu rețele de acces care au furnizat servicii de comunicații electronice în bandă largă numai utilizatorilor finali
- Furnizori cu rețele de acces care au furnizat servicii de comunicații electronice în bandă largă atât utilizatorilor finali cât și altor furnizori

Fig.8

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

După cum se poate observa în Fig.9, oferta potențială, în sens larg, pe piața analizată este structurată astfel: 75,8% dintre conexiuni pot fi oferite pe suport de fire metalice torsadate, 23,5% - pe suport de cablu coaxial, 0,5% - pe suport de fibră optică, iar 0,08% - pe suport radio.

Structura conexiunilor de acces care permit furnizarea serviciilor de comunicații electronice în bandă largă, în funcție de suportul utilizat în anul 2002

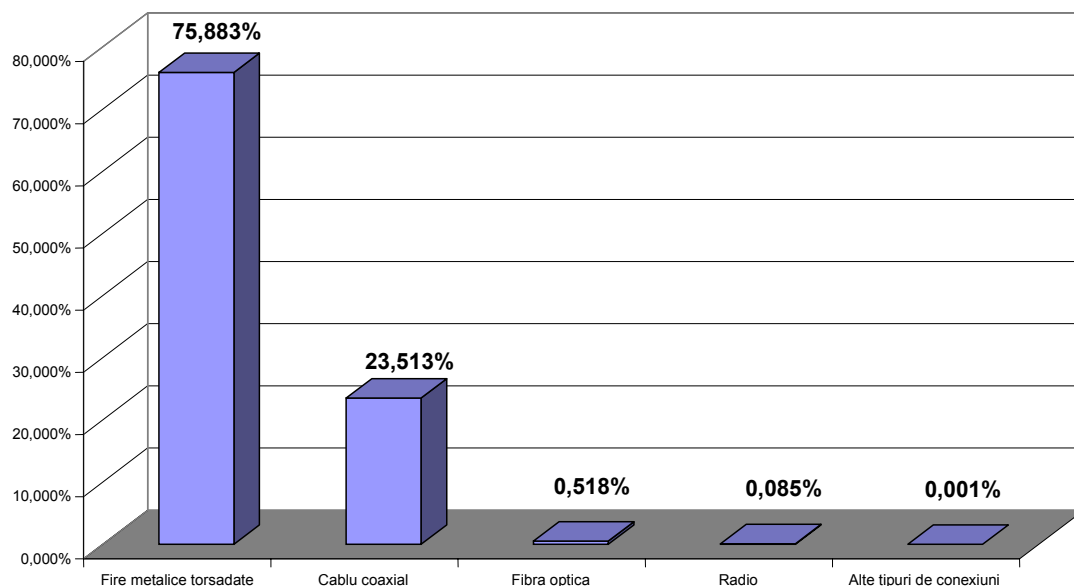

Fig.9

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Din numărul total al operatorilor care au furnizat servicii de comunicații electronice în bandă largă, 20% au utilizat rețele de acces pe suport de fire metalice torsadate, 39% - rețele de acces pe suport de cablu coaxial, 27% - rețele de acces pe suport de fibră optică, iar 68% - rețele de acces radio.³ (Fig.10)

³ Există operatori care au furnizat servicii de comunicații electronice în bandă largă prin mai multe tipuri de rețele de acces.

Repartizarea operatorilor care au furnizat servicii de comunicații electronice în bandă largă prin rețeaua de acces proprie, în funcție de suportul utilizat, în 2002

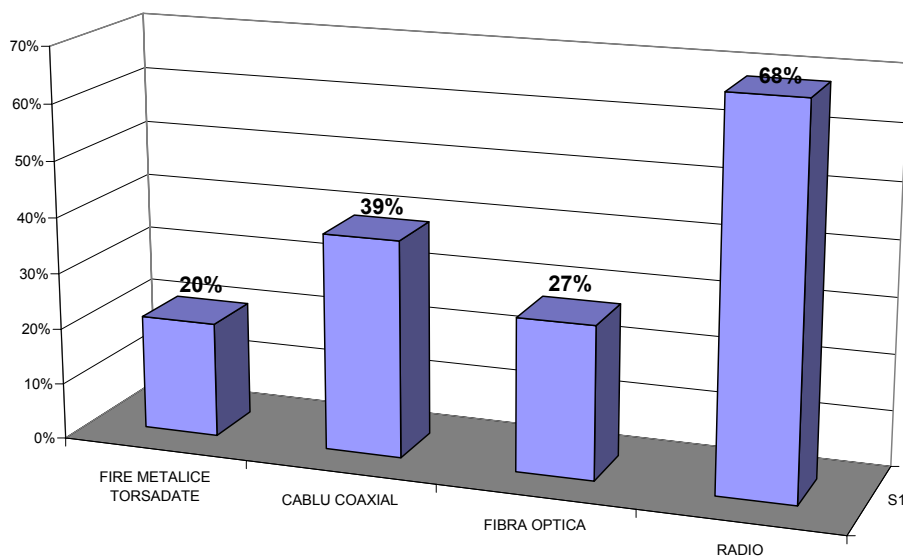

Fig.10

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Fig.11 evidențiază evoluția pozitivă înregistrată în anul 2002, față de anul 2001, de conexiunile de acces la Internet în bandă largă furnizate pe suport de cablu coaxial, suport de fibră optică și suport radio, prin raportare la totalul conexiunilor de acces la Internet furnizate pe piața cu amănuntul.

Ponderea conexiunilor de acces Internet în bandă largă în funcție de suportul utilizat, în total conexiuni Internet (în 2001 și 2002)

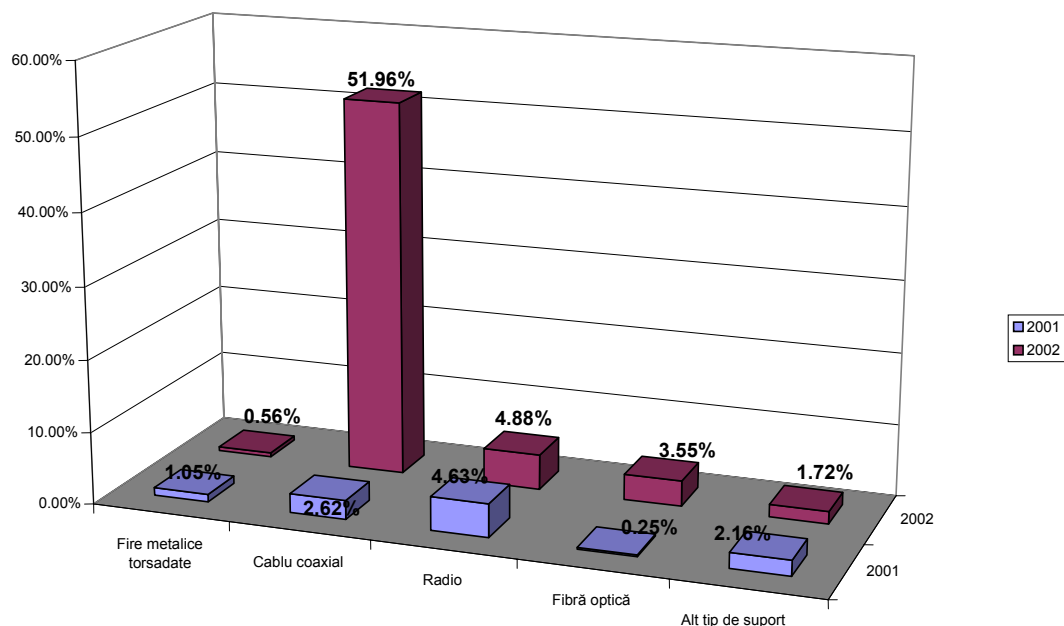

Fig.11

Sursa: Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice

Datele rezultate în urma analizării piețelor cu amănuntul și de gros menționate mai sus oferă indicii cu privire la:

1. existența unei **cereri potențiale** semnificative pe piața accesului de tip «*bit stream*» la bucla locală (existența multor furnizori interesați să cumpere servicii de acces de tip «*bit stream*» la bucla locală). Cererea pe piața cu amănuntul a serviciilor de acces la Internet în bandă largă a crescut de 21,8 de ori în anul 2002 față de anul 2001, condiții în care avantajele oferite de accesul de tip «*bit stream*» la bucla locală ar putea stimula cererea pentru un astfel de serviciu pe piața de gros analizată;

2. existența unei **oferte potențiale** diversificate. Serviciile de acces de tip «*bit stream*» la bucla locală pot fi oferite utilizând mai multe tipuri de suport, existând operatori care au oferit acest tip de servicii în anul 2002. Operatorii cu rețea de acces ar putea fi interesați să-și exploateze în mod eficient rețeaua, prin echiparea corespunzătoare a acesteia și oferirea de servicii de acces de tip «*bit stream*» la bucla locală pe piața de gros.

Fiind vorba de o piață nouă, în formare, nu se pot aplica în prezent, cu precizie, criteriile necesare realizării unei analize de piață complete și nu se poate evalua cu precizie gradul de concurență și măsura în care anumiți operatori vor

deține o putere semnificativă pe piață. Astfel, oferta potențială reprezintă singurul indiciu care ar putea fi utilizat în evaluarea concurenței pe piață. Pe de altă parte, barierele existente la intrarea pe piață (investițiile necesare, timpul îndelungat de punere în funcțiune a unei rețele de acces care să permită furnizarea de servicii de acces la Internet în bandă largă, riscul de nerecuperare a investițiilor, etc.) și dezavantajele pe care le-ar putea avea beneficiarii serviciului (lipsa controlului asupra calității conexiunii, flexibilitatea redusă în oferirea serviciilor, etc.) pot împiedica sau întârzia manifestarea cererii și a ofertei pe piață, astfel încât nu se poate previziona modul de evoluție a acesteia.

ANRC va monitoriza periodic evoluția pieței furnizării accesului de tip «*bit stream*» la bucla locală și va analiza măsura în care diferitele tipuri de suporturi pe care s-au construit rețelele de acces vor fi echipate în mod corespunzător pentru a permite furnizarea acestui tip de acces, precum și măsura în care rețelele de acces ale operatorilor vor fi puse la dispoziție, pe piața de gros, altor operatori interesați de accesul de tip «*bit stream*» la bucla locală.

Ținând cont de corelația existentă între accesul necondiționat, total sau partajat, la bucla locală și accesul de tip «*bit stream*» la bucla locală, în analiza pieței furnizării accesului de tip «*bit stream*» la bucla locală se vor lua în considerare evoluțiile pe piața furnizării accesului necondiționat, total sau partajat, la bucla locală și pe piața cu amănuntul a furnizării serviciilor de acces la Internet în bandă largă. Astfel, se va urmări dacă evoluția crescătoare a cererii de servicii de acces la Internet în bandă largă și dezvoltarea pieței furnizării accesului necondiționat, total sau partajat, la bucla locală vor avea ca efect creșterea cererii pentru accesul de tip «*bit stream*» la bucla locală din partea furnizorilor interesați să intre pe piața cu amănuntul și să concureze cu operatorii care au folosit ca „suport” accesul necondiționat, total sau partajat, la bucla locală.

Dacă pe baza analizelor de piață viitoare se va constata maturizarea pieței furnizării accesului de tip «*bit stream*» la bucla locală și evoluția acesteia către o concurență efectivă, ANRC o va exclude din categoria piețelor relevante specifice. În măsura în care analizele efectuate vor indica apariția unor disfuncționalități ale pieței care pot afecta manifestarea concurenței pe această piață sau pe piețele corespunzătoare din aval, ANRC va interveni în vederea remedierii acestor disfuncționalități.

II. Piețele furnizării serviciilor de linii închiriate

Linia închiriată reprezintă o capacitate de transmisie transparentă și permanentă între două puncte terminale aparținând aceleiași rețele publice de comunicații electronice sau unor rețele publice de comunicații electronice diferite. Folosirea unui serviciu de linii închiriate este oportună atunci când un utilizator dorește să realizeze legătura dintre două puncte între care este necesar un flux permanent de comunicații. Gradul de concurență la nivel de gros pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate influențează în mod direct dezvoltarea piețelor cu amănuntul de furnizare a serviciilor de comunicații electronice.

Furnizarea serviciului de linii închiriate a constituit până la data de 31.12.2002 un drept exclusiv al S.C. „Romtelecom” – S.A., în ceea ce privește furnizarea serviciului de linii închiriate de cablu, și, respectiv, al Societății Naționale de Radiocomunicații – S.A., în ceea ce privește furnizarea serviciului de linii închiriate radio cu capacitate mai mare de 2 Mbps. Având în vedere această situație, în scopul creării unui mediu favorabil dezvoltării concurenței pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate, ANRC a identificat două piețe relevante specifice de gros:

- **piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale;**
- **piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi.**

În conformitate cu prevederile art.3 din *Regulamentul pentru efectuarea analizelor de piață și determinarea puterii semnificative pe piață*, pentru a analiza gradul de concurență și a determina eventualii furnizori cu putere semnificativă pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale, respectiv pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi, ANRC a utilizat următoarele criterii, considerate relevante:

- cotele de piață ale furnizorilor care dețin o rețea de acces și stabilitatea acestora în timp;
- integrarea pe verticală;
- numărul concurenților existenți pe piață;
- controlul asupra unei rețele greu de duplicat;
- economiile de scară și scop;
- existență unei rețele dezvoltate de distribuție.

1. Piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale

S.C. „Romtelecom” – S.A. este principalul furnizor pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate, deținând o cotă de piață de 93,67% în anul 2001, respectiv de 95,58% în anul 2002.

Cotele de piață înregistrate de furnizorii de servicii de linii închiriate în anul 2001, respectiv în anul 2002

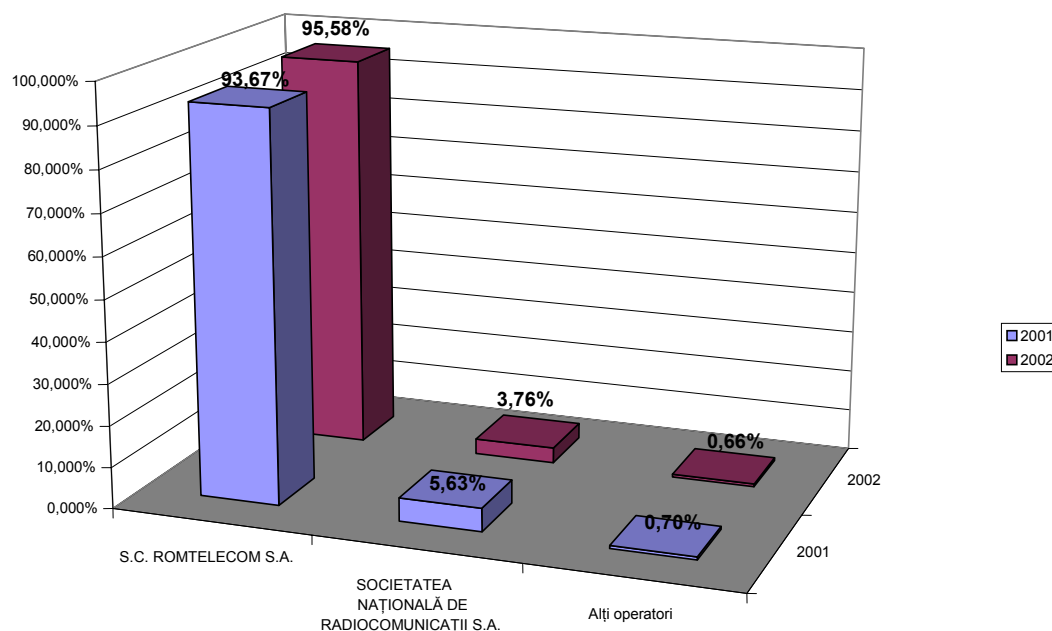

Fig.1

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

Notă: Cotele de piață înregistrate de furnizorii de servicii de linii închiriate au fost calculate prin transformarea capacităților liniilor furnizate în fluxuri de 64 Kbps.

Cota de piață deținută de S.C. „Romtelecom” – S.A. reprezintă un prim indiciu pe baza căruia poate fi identificat ca operator cu putere semnificativă pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate – segmente terminale.

Numărul furnizorilor de servicii de linii închiriate depinde, în principal, de măsura în care aceștia dețin o rețea de acces la utilizatorii finali și, în secundar, de posibilitatea acestora de a achiziționa linii închiriate - segmente terminale de pe piața de gros corespunzătoare. În prezent există 28 de furnizori care dețin o rețea care să permită furnizarea serviciilor de linii închiriate, dar numai 14 dintre aceștia utilizează rețeaua proprie pentru furnizarea serviciilor de linii închiriate.

Existența unui număr de 14 furnizori care utilizează rețeaua proprie de acces pentru furnizarea serviciilor de linii închiriate poate indica o anumită concurență pe piață, însă S.C. „Romtelecom” – S.A. deține o cotă de piață semnificativă, ponderea celorlalți furnizori pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate fiind foarte redusă.

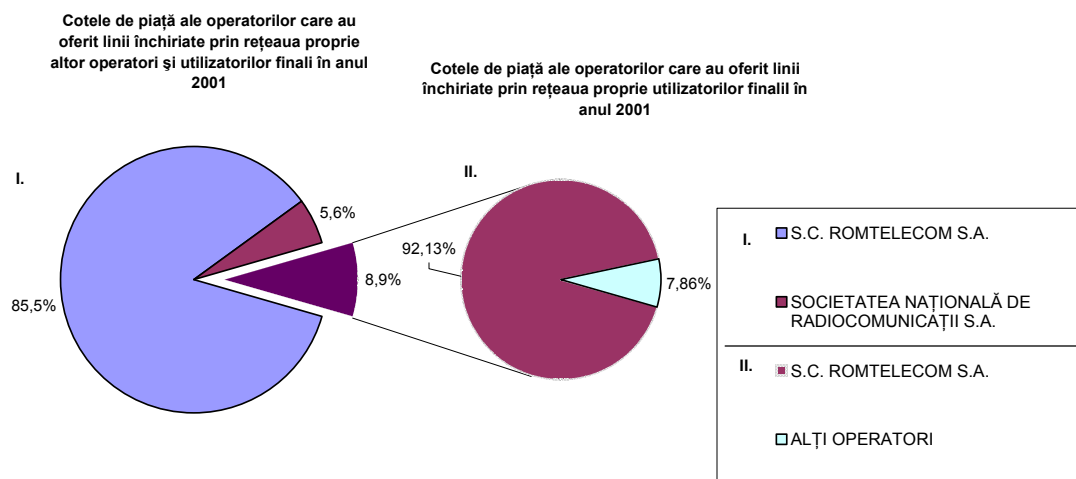

Fig.2

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

Notă: Cotele de piață înregistrate de furnizorii de servicii de linii închiriate au fost calculate prin transformarea capacităților liniilor furnizate în fluxuri de 64 Kbps.

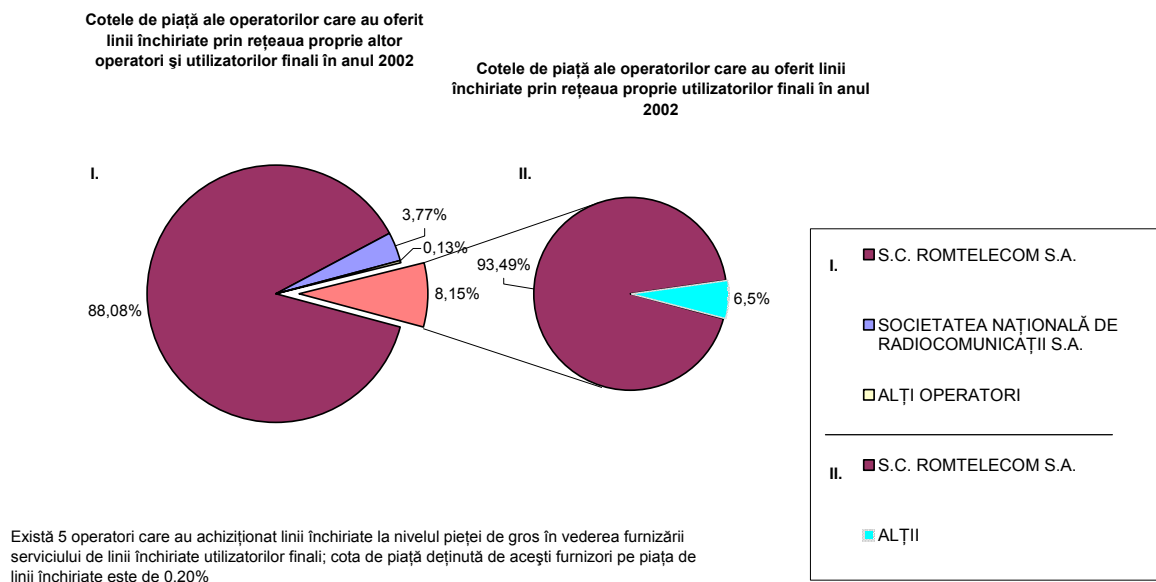

Fig.3

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

Notă: Cotele de piață înregistrate de furnizorii de servicii de linii închiriate au fost calculate prin transformarea capacităților liniilor furnizate în fluxuri de 64 Kbps.

Chiar dacă S.C. „Romtelecom” – S.A. a achiziționat servicii de linii închiriate de la alți operatori pentru furnizarea altor servicii, numărul liniilor astfel achiziționate este foarte scăzut în raport cu numărul total de linii închiriate pe care le-a furnizat pe piață (liniile închiriate achiziționate reprezintă 0,35% din numărul total de linii închiriate furnizate de S.C. „Romtelecom” – S.A. în anul 2001, respectiv 0,32% în anul 2002).

Există furnizori care nu dețin o rețea care să permită furnizarea serviciilor de linii închiriate, dar care au achiziționat servicii de linii închiriate la nivelul pieței de gros în scopul furnizării de servicii de linii închiriate pe piața cu amănuntul. Cea mai mare parte dintre acestea au fost achiziționate de la S.C. „Romtelecom” – S.A. (93,82% în anul 2001, respectiv de 95,76% în anul 2002). De asemenea, o mare parte dintre furnizori au achiziționat servicii de linii închiriate pentru a le oferi în pachet cu alte servicii (VPN, acces la Internet etc.).

Pornind de la cota de piață determinată pe piața furnizării de servicii de linii închiriate, rezultă că S.C. „Romtelecom” – S.A. deține o cotă de piață cel puțin la fel de mare pe piața de gros a furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale.

Un furnizor de mari dimensiuni precum S.C. „Romtelecom” – S.A. poate obține și menține în timp anumite avantaje față de concurenții săi, provenite din economiile

de scară, puterea financiară și rețeaua de distribuție extinsă la nivel național (peste 400 de oficii comerciale).

Barierile ridicate existente la intrarea pe piață, cum ar fi perioada îndelungată necesară construirii unei rețele care să permită furnizarea serviciului de linii închiriate (peste 60% dintre furnizori consideră că perioada necesară extinderii rețelei astfel încât să permită furnizarea serviciului de linii închiriate este de peste 12 luni și că investiția inițială necesară este mare), indică faptul că S.C. „Romtelecom” – S.A. își poate menține în timp cota de piață deținută în prezent.

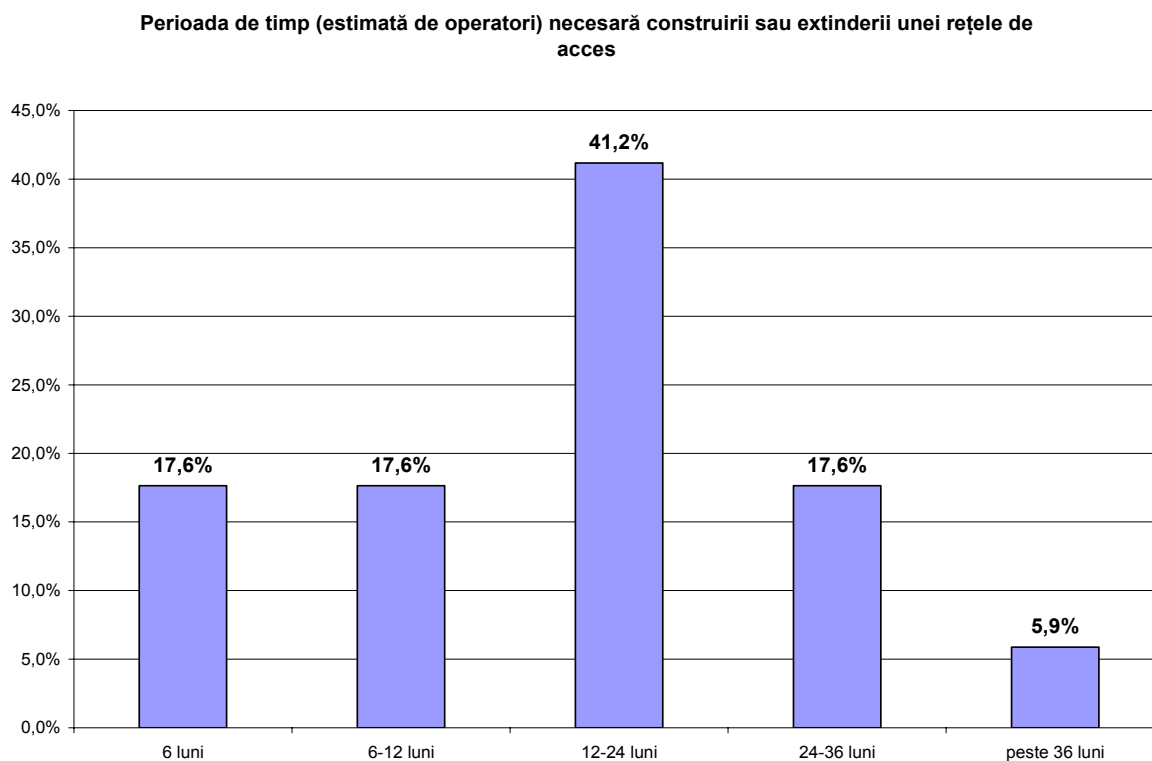

Fig.4

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

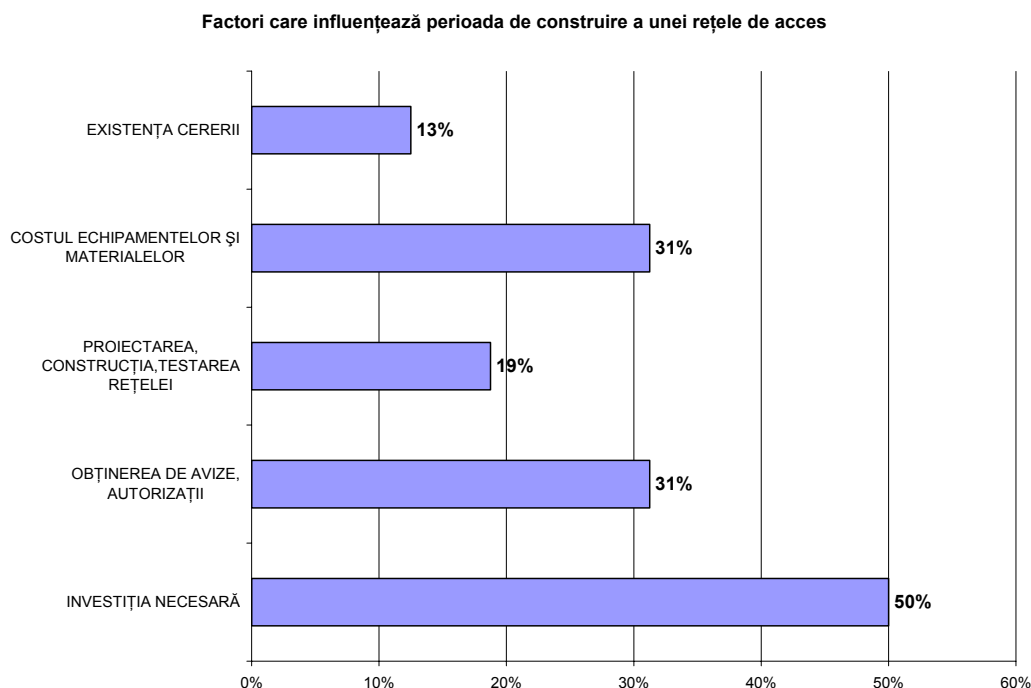

Fig.5

Sursa: *Informații transmise, la solicitarea ANRC, de către furnizorii de rețele sau de servicii de comunicații electronice*

Riscul de nerecuperare a investiției inițiale în cazul construirii unei rețele de acces care să permită furnizarea serviciului de linii închiriate descurajează intrarea de noi furnizori pe piață.

Conform datelor deținute de *ANRC*, principala barieră la intrarea pe piață a unor noi furnizori de servicii de linii închiriate - circuit total o constituie structura pieței de gros. În general, furnizorii nou intrați nu dețin o rețea de acces bine dezvoltată. În aceste condiții, pentru a putea furniza servicii de linii închiriate - circuit total, aceștia trebuie să achiziționeze servicii de linii închiriate - segmente terminale de la S.C. „Romtelecom” – S.A. În prezent, serviciile de linii închiriate - segmente terminale nu pot fi achiziționate decât la prețuri cu amănuntul, ceea ce face imposibilă concurența S.C. „Romtelecom” – S.A. de către furnizorii nou intrați. De asemenea, structura prețurilor practicate de S.C. „Romtelecom” – S.A. încurajează achiziționarea de servicii de linii închiriate - circuit total¹.

Volumul reducerilor practicate de S.C. „Romtelecom” – S.A. în funcție de perioada și valoarea contractului (reducerea se acordă pentru chiria totală lunară aferentă tuturor liniilor închiriate ale fiecărui utilizator, la nivel național), coroborat cu ubicuitatea rețelei de acces și inexistența unei oferte la preț de gros pentru serviciile

¹Un furnizor care deține propria rețea de transmisiuni națională și dorește să achiziționeze de la S.C. „Romtelecom” – S.A. două linii închiriate - segmente terminale cu capacitatea de 64 kbps și lungimea de 50 km fiecare, pentru a furniza pe piața cu amănuntul o linie închiriată - circuit total de 200 km, va plăti pentru acestea o chirie lunară de aprox. **640 USD**, în timp ce, în cazul în care ar fi achiziționat o linie închiriată - circuit total de 200 km, ar fi plătit o chirie lunară de aprox. **560 USD**.

de linii închiriate - segmente terminale, poate împiedica concurența, determinând utilizatorii finali să apeleze, în continuare, la serviciile oferite de S.C. „Romtelecom” – S.A.

Întrucât potențialii concurenți care au capacitatea de a intra pe piață pot furniza serviciul de linii închiriate pe arii geografice restrânse, aceștia nu vor putea oferi, la nivel național, reduceri asemănătoare celor practicate de S.C. „Romtelecom” – S.A. Unii utilizatori vor fi, astfel, motivați să achiziționeze servicii de linii închiriate de la S.C. „Romtelecom” – S.A. chiar și în acele zone unde există furnizori cu oferte mai atractive din punct de vedere al calității și eficienței, în scopul de a beneficia de reducerile practicate de S.C. „Romtelecom” – S.A. Prin urmare, utilizatorii vor migra către surse alternative de achiziționare a serviciilor de linii închiriate într-un număr redus și numai pentru zone geografice restrânse.

În concluzie, *ANRC* consideră necesară desemnarea **S.C. „Romtelecom” – S.A. ca fiind operator cu putere semnificativă pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale** și impunerea în sarcina acestuia a uneia sau mai multor obligații dintre cele prevăzute la art.9-14 din Ordonanța Guvernului nr.34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.527/2002.

Impunerea de obligații furnizorului cu putere semnificativă pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente terminale are ca scop promovarea concurenței pe această piață precum și pe piețele cu amănuntul aflate în aval, încurajarea investițiilor eficiente în infrastructură și promovarea inovației în sectorul comunicațiilor electronice. Astfel, operatorii care dețin rețele de transmisiuni naționale sau regionale vor putea furniza servicii de linii închiriate - circuit total pe piața cu amănuntul prin achiziționarea de servicii de linii închiriate - segmente terminale de la S.C. „Romtelecom” – S.A., concurând în acest fel cu furnizorul cu putere semnificativă pe piață.

2. Piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi

În prezent există 5 furnizori (în afara de S.C. Romtelecom S.A) care dețin o rețea de transmisiuni la nivel național și 17 furnizori care dețin o rețea de transmisiuni la nivel regional, cu posibilitatea extinderii la nivel național. Ținând cont de investițiile ridicate pe care le presupune construirea unei rețele de transmisiuni care permite furnizarea de servicii de linii închiriate, furnizorii nou intrați pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi vor căuta să-și exploateze în mod eficient rețeaua. Prin urmare, este probabil ca acești furnizori să nu se limiteze la activitățile pe care le desfășoară la nivelul piețelor cu amănuntul, ci să ofere servicii de linii închiriate - segmente de trunchi altor transportatori, ceea ce va duce la o creștere a concurenței în viitor pe această piață. Va fi facilitată, astfel, și intrarea pe piața cu amănuntul a unor noi furnizori de servicii de linii închiriate, chiar dacă nu dețin o rețea care să permită furnizarea serviciului de linii închiriate - segmente de trunchi.

Piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi prezintă o dinamică accentuată și este de așteptat ca gradul de concurență de pe această piață să crească. Fiind previzibilă intrarea pe piață a unor noi furnizori de servicii de linii închiriate - segmente de trunchi în viitorul apropiat, *ANRC* consideră că pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi nici un furnizor nu va fi capabil, într-o măsură apreciabilă, să se comporte independent față de concurenți, clienți sau consumatori.

ANRC va urmări evoluția situației concurențiale pe piața furnizării serviciilor de linii închiriate - segmente de trunchi pe baza analizelor de piață viitoare realizate în conformitate cu *Regulamentul pentru efectuarea analizelor și studiilor de piață și determinarea puterii semnificative pe piață*. Dacă pe baza analizelor de piață astfel realizate *ANRC* identifică anumite disfuncționalități în ceea ce privește dezvoltarea concurenței pe piață, va interveni pentru a impune anumite obligații în vederea obținerii unei concurențe efective.